

УДК 621

Лізунов С.І.¹

Абраменко Л.А.²

¹ канд. техн. наук, проф. ЗНТУ

² студентка магістратури ЗНТУ

ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У 2017 році в Україні відбулася низка кібератак. В повній мірі це відчулося 27 червня, в день, який став «чорним вівторком» для кібербезпеки нашої країни. Впродовж одного дня комп'ютерний вірус «Ransom:Win32/Petya» атакував приватний та державний сектори економіки України [1]. В результаті цих атак була заблокована діяльність таких підприємств як аеропорт «Бориспіль», ЧАЕС, Укртелеком, Укрпошта, Ощадбанк, Укрзалізниця та ряд великих комерційних підприємств [2, 3]. Атакам також піддалися сайт Кабінету Міністрів України [4], телеканал «Інтер», медіахолдинг ТРК «Люкс», різні інтернет-видання, а також сайти Львівського міської ради, Київської міської державної адміністрації та Служби спецв'язку України. Від цього вірусу збитки зазнала не лише Україна, але й інші країни. Однак спеціалісти в цій галузі сходяться на тому, що найбільше постраждала Україна [5]. То ж не дивно що питання кібербезпеки в Україні дуже актуальне [1].

26 травня 2017 року наші парламентарі відправили на повторне друге читання законопроект № 2126а «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Ця версія законопроекту має декларативний характер. Він переважаний положеннями, в яких йдеться про наміри та принципи, що не характерно для закону. Більш того, він дублює положення Стратегії кібербезпеки України, затвердженої Наказом Президента України від 15 березня 2016 року № 96. Цей законопроект потребував доопрацювання понятійного апарату, оскільки введення в правове поле нової термінології має здійснюватися комплексно і узгоджуватися з вже існуючою [1].

Вже 05 жовтня 2017 року був прийнятий Закон № 2163-19 «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» [6]. 9 листопада 2017 року він був опублікований в газеті «Голос України» під номером № 2163 – VIII [7]. Набирання чинності відбудеться 9 травня 2018 року.

Цей Закон визначає правові та організаційні основи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі, основні цілі,

напрями та принципи державної політики у сфері кібербезпеки, повноваження державних органів, підприємств, установ, організацій, осіб та громадян у цій сфері, основні засади координації їхньої діяльності із забезпечення кібербезпеки [8].

Закон не розповсюджується на соціальні мережі, приватні електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет (включаючи блог-платформи, відеохостинги, інші web-ресурси), якщо такі інформаційні ресурси не містять інформацію, необхідність захисту якої встановлена законом, а також на відношення та послуги, що пов'язані з функціонуванням таких мереж та ресурсів [7].

Таким чином, хакерські атаки в 2017 році допомогли народженню кібербезпеки в Україні. Але поки вирішити проблеми вразливості системи вдається тільки публічним шляхом. Постійно живучі в кіберпросторі, де ми тісно пов'язані з повсякденним життям, варто розуміти, що загрози існують постійно, і з ними треба працювати [9].

Узагальнюючи вище сказане, Україна ще має пройти значний шлях в становленні надійної та грамотної кібербезпеки. І перші кроки в цьому вона вже зробила, прийняв Закон «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Але лише прийняттям Закону неможливо створити кібербезпеку держави. Окрім цього закону, 26 січня 2018 в інтернет-виданні [10] з'явилась інформація про те, що СБУ відкрила в Києві Ситуаційний центр забезпечення кібербезпеки з системою реагування на кіберінциденти та лабораторією комп'ютерної криміналістики. Це говорить про розвиток кібербезпеки в Україні, але цей шлях складний та довгий, а тому ще багато потрібно зробити.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон о кибербезопасности и стратегия кибербезопасности Украины [Електронний ресурс]. – Доступ: http://uz.ligazakon.ua/magazine_article/EA010553
2. В Україні десятки компаній та установ атакував комп'ютерний вірус [Електронний ресурс]. – Доступ: <https://hromadske.ua/posts/ukrposhtu-ukrenerho-ta-banku-atakuvav-podibnyi-do-wannacry-virus>
3. Вирус PETYA.A. Хакеры атаковали банки, компании, "Укрэнерго" и "Киевэнерго" [Електронний ресурс]. – Доступ: https://ru.tsn.ua/ukrayina/hakery-atakovali-banki-ukrenergo-i-kievenergo-885615.html?_ga=2.195239212.1899224295.1516139161-1942232123.1516139161
4. Вирус "Петя" парализовал работу Кабмина [Електронний ресурс]. – Доступ: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2017/06/27/7148072/>

5. Хакерская атака на Украину: подробности [Электронный ресурс]. – Доступ: <https://www.rbc.ua/rus/news/hakerskaya-ataka-ukrainu-podrobnosti-1498566985.html>
6. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Верховна Рада України; Закон від 05.10.2017 № 2163-VIII [Электронный ресурс]. – Доступ: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>
7. Закон о кибербезопасности опубликован [Электронный ресурс]. – Доступ: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2017/11/9/166068.htm>
8. Об основных принципах обеспечения кибербезопасности Украины. ВР Украины. Закон от 05.10.2017 № 2163-VIII, действует с 09.05.2018 [Электронный ресурс]. – Доступ: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172163.html
9. В вопросах кибербезопасности Украина пока в позе страуса – Якушев [Электронный ресурс]. – Доступ: <https://rian.com.ua/interview/20180102/1030943455/kiberbezopasnost-v-ukraine.html>
10. СБУ открыла в Киеве Ситуационный центр обеспечения кибербезопасности с системой реагирования на киберинциденты и лабораторией компьютерной криминалистики [Электронный ресурс]. – Доступ: <https://itc.ua/news/sbu-otkryila-v-kieve-situatsionnyiy-tsentr-obespecheniya-kiberbezopasnosti-s-sistemoy-reagirovaniya-na-kiberintsidentyi-i-laboratoriey-kompyuternoy-kriminalistiki/>